

<http://dx.doi.org/10.16926/gea.2022.01.04>

dr Łukasz JUREK

<https://orcid.org/0000-0002-7863-2249>

Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie

e-mail: lukaszjjurek@gmail.com

dr Dominik BOREK

<https://orcid.org/0000-0002-4359-9426>

e-mail: dpborek@wp.pl

Forma wypłaty Polskiego Bonu Turystycznego jako nowatorski wzorzec dla innych świadczeń społecznych obsługiwanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – rozważania administracyjnoprawne¹

Streszczenie

Polski Bon Turystyczny jest rodzajem świadczenia socjalnego przyznawanego na podstawie ustawy z dnia 25 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym. Podstawowym celem ustawy jest pomoc w sfinansowaniu wakacji rodzinom z dziećmi, drugim zaś pomoc branży turystycznej w związku z kryzysem gospodarczym wywołanym pandemią COVID-19. Nowatorski sposób wypłaty tego świadczenia opiera się na elektronicznej formie dystrybucji i wydatkowania (realizacji) bonów turystycznych. W ramach tego artykułu zostaną omówione założenia programu, a także zaproponowane wnioski *de lege ferenda*.

Słowa kluczowe: Polski Bon Turystyczny, organizatorzy turystyki, hotele, świadczenia socjalne, rodzina.

Wstęp

Polski Bon Turystyczny jest swoistym świadczeniem socjalnym przyznawanym na podstawie ustawy z dnia 25 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycz-

¹ Artykuł przedstawia osobiste poglądy autorów i nie może być interpretowany jako stanowisko jakiegokolwiek organu, podmiotu czy instytucji. Tekst prezentuje stan prawny na dzień 31.12.2021 r.

nym². Jego podstawowym celem jest pomoc w finansowaniu wypoczynku rodzin z dziećmi, drugim zaś pomoc branży turystycznej w związku z kryzysem gospodarczym wywołanym pandemią COVID-19. Nowatorski sposób wypłaty tego świadczenia polega na elektronicznej formie dystrybucji i wydatkowaniu (realizacji) bonów turystycznych. W ramach niniejszego artykułu omówieniu będą podlegały założenia programowe Polskiego Bonu Turystycznego. Opisane zostaną także inne wybrane świadczenia wypłacane w formie bezgotówkowej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS). W ramach ukazania specyfiki formuły przyjętej dla opisywanych świadczeń zostanie przeanalizowany system Platformy Usług Elektronicznych ZUS (PUE ZUS) oraz przedstawiony jako węzłowy element e-modernizacji ZUS. W ramach wniosków *de lege ferenda* autorzy zastanowią się nad zmianami dla innych świadczeń wypłacanych przez ZUS, a także propozycjami co do dalszego funkcjonowania programu Polskiego Bonu Turystycznego. Celem rozważań naukowych jest wykazanie, iż bon turystyczny stał się swoistym świadczeniem socjalnym, które przez jego szczelność i celowość może być wzorcem dla innych świadczeń wypłacanych przez ZUS³. Możliwości dotarcia z pomocą do konkretnych interesariuszy oraz fakt potencjału transferowania świadczenia na konkretne usługi powoduje, iż jest to narzędzie niezwykle istotne z punktu widzenia polityki państwa. Dzięki mierzalnym efektom w tym obszarze istnieje możliwość zaproponowania rozwiązań globalnych, których celem może być lepsze celowanie środków pomocowych i określanie potrzeb społecznych. Całość rozważań wieńczy podsumowanie, dla bardziej wnikliwych czytelników na końcu artykułu zawarto obszerną bibliografię uzupełnioną o stosowne akty prawne. Artykuł prezentuje osobiste poglądy autorów, jego treść może posłużyć dalszym otwartym dyskusjom i wymianie stanowisk w tym ważnym społecznie obszarze.

1. Inne świadczenia społeczne wypłacane w formie bezgotówkowej przez ZUS

Ustawodawca w art. 68 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych⁴ określił zadania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jak słusznie podkreśla się w piśmiennictwie⁵, w ust. 1 zawarto otwarty katalog zadań Zakładu, dotyczy on jednakże realizacji przepisów o ubezpieczeniach społecznych. W ramach tego zadania Zakład stwierdza i ustala obowiązek ubezpieczeń społecznych, ustala uprawnienia do świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz wypłaca te świadczenia, chyba że na mocy odrębnych przepisów obowiązki

² Ustawa z dnia 25 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 839 i 2368).

³ D. Borek, E. Wyrwicz, *Agroturystyka jako miejsce realizacji Polskiego Bonu Turystycznego – aspekty prawne*, „Zagadnienia Doradztwa Rolniczego” 2021, nr 2.

⁴ Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, 1079, 1115 i 1265).

⁵ D.E. Lach, [w:], *Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz*, red. B. Gudowska, J. Strusińska-Żukowska, Legalis 2014.

te wykonują płatnicy składek. Ponadto wymierza on i pobiera składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; prowadzi rozliczenia z płatnikami składek z tytułu należnych składek i wypłacanych przez nich świadczeń podlegających finansowaniu z funduszy ubezpieczeń społecznych lub innych źródeł; prowadzi indywidualne konta ubezpieczonych i konta płatników składek oraz orzeka przez lekarzy orzeczników Zakładu oraz komisje lekarskie Zakładu dla potrzeb ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Obok tych zadań, zgodnie z kolejnymi punktami w ust. 1⁶, Zakład opiniuje projekty aktów prawnych z zakresu zabezpieczenia społecznego; realizuje umowy i porozumienia międzynarodowe w dziedzinie ubezpieczeń społecznych; wystawia osobom uprawnionym do emerytur i rent z ubezpieczeń społecznych imienne legitymacje emeryta-rencisty potwierdzające status emeryta-rencisty; dysponuje środkami finansowymi funduszy ubezpieczeń społecznych oraz środkami Funduszu Alimentacyjnego; opracowuje aktuarialne analizy i prognozy w zakresie ubezpieczeń społecznych; kontroluje orzecznictwo o czasowej niezdolności do pracy; kontroluje wykonywanie przez płatników składek i przez ubezpieczonych obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych oraz innych zadań zleconych Zakładowi; wydaje Biuletyn Informacyjny oraz popularyzuje wiedzę o ubezpieczeniach społecznych. Zadania te są zatem ściśle powiązane z ubezpieczeniami społecznymi. W ostatnich latach można jednakże obserwować tendencję ze strony ustawodawcy do powierzania kolejnych zadań Zakładowi spoza tego sektora. Przemawia za tym z pewnością ogólnopolski charakter tej instytucji oraz nowoczesne systemy informatyczne, które znajdują się w jej posiadaniu. Wydaje się, że ta tendencja będzie się nasilać, ponieważ nie ma innej ogólnopolskiej instytucji publicznej, która posiada zarówno nowoczesny system informatyczny, jak i możliwości kadrowo-organizacyjne do obsługi nowych zadań o tak dużej skali. Należy bowiem uznać, że postępująca informatyzacja Zakładu pozwoli na stopniową automatyzację zadań, co może pozwolić na powierzenie części pracownikom innych obowiązków, jednakże nigdy nie będzie możliwe wyeliminowanie czynnika ludzkiego w całości. Dlatego też należy przyjąć założenie, że powierzenie nowych obowiązków powinno wiązać się również z odpowiednim zwiększeniem zatrudnienia.

W 2021 r. Zakład obsługiwał już świadczenie z programu „Dobry Start”, tzw. świadczenie 300+, na warunkach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”⁷. Podstawę do wydania przedmiotowego rozporządzenia stanowi art. 187a ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej⁸. Świadczenie jest wypłacane w kwocie 300 zł

⁶ Pkt 1a-8.

⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2021 r. poz. 1092).

⁸ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159, 1006, 1981, 2270 i 2328).

na wyprawkę szkolną dziecka, bez względu na dochód rodziny, dla rodziców lub opiekunów ucznia w wieku do 20 lat oraz do 24 lat – w przypadku ucznia z niepełnosprawnością. Pieniądze wypłacane są na rachunek bankowy, a wnioski należy składać wyłącznie drogą elektroniczną poprzez PUE ZUS, ewentualnie portal Emp@tia lub bankowość elektroniczną⁹. Drogą elektroniczną Zakład wypłacał również świadczenia postojowe w ramach tarczy antykryzysowej¹⁰, jednakże świadczenie to pozostaje poza tematem przedmiotowej pracy, stąd też nie będzie poddane szerszej analizie.

Od 1 stycznia 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznaje świadczenie rodzinny kapitał opiekuńczy, przejął też obsługę wniosków o świadczenie wychowawcze z programu „Rodzina 500+”. Zgodnie z ustawą 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym¹¹, świadczenie przysługuje na drugie i kolejne dziecko w rodzinie w wieku od 12 do 35 miesiąca. Świadczenie to nie jest uzależnione od dochodu rodziny i wyniesie do 12 000 zł. Wniosek składany jest wyłącznie w formie elektronicznej poprzez PUE ZUS, ewentualnie poprzez portal Emp@tia. Uruchomiona zostanie również usługa składania tegoż wniosku przez bankowość elektroniczną¹². Zakład z początkiem 2022 r. przejmuje także obsługę świadczenia wychowawczego, tzw. świadczenia 500 plus, na zasadach określonych w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci¹³. Świadczenie to przysługuje na każde dziecko do ukończenia przez nie 18 lat, niezależnie od dochodów rodziny. Od początku 2022 r. ZUS przyjmuje wnioski o świadczenie wychowawcze na okres świadczeniowy, który trwa do dnia 31 maja 2022 r. Do Zakładu za tenże okres wnioski należy składać tylko na dzieci narodzone, począwszy od dnia 1 stycznia 2022 r. oraz wyjątkowo za urodzone przed tą datą, jeżeli uprzednio taki wniosek nie został złożony. Wnioski należy składać poprzez PUE ZUS oraz alternatywnie przez portal Emp@tia i bankowość elektroniczną.

⁹ <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/program-dobry-start> [dostęp: 22.12.2021].

¹⁰ Szerzej na ten temat: <https://www.biznes.gov.pl/pl/porta/001061> [dostęp: 22.12.2021].

¹¹ Ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. z 2021 r. poz. 2270).

¹² <https://www.zus.pl/o-zus/aktualnosci/-/publisher/aktualnosc/1/mozna-juz-zlozyc-wniosek-do-zus-o-rodzinny-kapital-opiekunczy-i-swiadczenie-wychowawcze/4356778> [dostęp: 22.12.2021]. Od 4 stycznia 2022 r. przez Bank PKO BP, ING Bank Śląski S.A., mBank S.A., PEKAO S.A., SKOK Śląsk i SKOK Stefczyka, od 11 stycznia 2022 r. przez Getin Noble Bank S.A., od 24 stycznia 2022 r. przez Bank Poczty S.A. i Credit Agricole Bank Polska S.A. oraz od 1 lutego 2022 r. przez Alior Bank S.A., BPS S.A., Santander, BNP Paribas S.A., Millennium S.A., Nest Bank S.A., SGB-Bank S.A., SKOK Energia, SKOK im. Powstańców Śląskich, SKOK Ziemi Rybnickiej, SKOK Unii Lubelskiej, SKOK Progres, SKOK Wisła, SKOK Chmielewskiego, Krakowska SKOK, SKOK Szopienice, SKOK Świdnik, SKOK Centrum, SKOK Kwiatkowskiego oraz Regionalną SKOK im. Św. Brata Alberta. Tak za <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/biezace-wyjasnienia-komerek-merytorycznych/swiadczenia/-/publisher/details/1/swiadczenie-wychowawcze-500-od-2022-roku/3068230> [dostęp: 2.01.2022].

¹³ Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, z 2021 r. poz. 1162, 1981 i 2270).

2. Polski Bon Turystyczny – założenia programowe

Ustawa z dnia 25 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym określa zasady przyznawania i realizacji świadczenia w formie Polskiego Bonu Turystycznego oraz dodatkowego świadczenia w formie bonu dla dzieci z niepełnosprawnościami¹⁴. Polski Bon Turystyczny jest dokumentem elektronicznym potwierdzającym uprawnienie do świadczenia. Co do zasady świadczenie przysługuje osobie mającej przyznane prawo do:

- 1) świadczenia wychowawczego, w rozumieniu przywołanej wyżej ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci; lub
- 2) dodatku w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹⁵.

Na dziecko z niepełnosprawnością przysługuje jedno świadczenie w formie Polskiego Bonu Turystycznego w wysokości 500 zł oraz jedno dodatkowe świadczenie w formie bonu w wysokości 500 zł.

Za pomocą bonu dokonuje się płatności za usługi hotelarskie lub imprezy turystyczne, w tym imprezy turystyczne trwające poniżej 24 godzin i nie obejmujące noclegu, realizowane przez przedsiębiorcę turystycznego¹⁶ lub organizację pożytku publicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Korzystając z bonu osoba uprawniona może dokonywać płatności wielokrotnie, aż do wyczerpania wysokości przysługującego jej świadczenia, bon nie podlega wymianie na środki płatnicze ani inne świadczenia niż te określone wprost w ustawie.

W celu umożliwienia przyjmowania płatności Polskim Bonem Turystycznym przedsiębiorca turystyczny lub organizacja pożytku publicznego dokonują rejestracji na profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym PUE ZUS. Listę zarejestrowanych podmiotów upublicznia Polska Organizacja Turystyczna (POT)¹⁷ na swojej stronie internetowej¹⁸. Aktywacja bonu następuje w systemie teleinformatycznym PUE ZUS, podobnie jak sama płatność. Dzięki odpowiedniemu doborowi usług, na które może być spożytkowany bon turystyczny osiągnięto cel poboczny w postaci znacznego zmniejszenia tzw. szarej strefy. Płat-

¹⁴ Por. W. Muszalski, *Prawo socjalne*, Warszawa 1996, s. 181.

¹⁵ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159, 1006, 1981, 2270 i 2328).

¹⁶ Por. D. Borek, *Przedsiębiorca w ustawie o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych – koncepcja przedmiotowego charakteru regulacji*, „Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny UW” 2018, nr 4 (7), <https://ikar.wz.uw.edu.pl/images/numery/51/23.pdf> [dostęp: 20.12.2021].

¹⁷ Zob. też wymogi stawiane systemom komputerowym informacji prawniczej, wobec których również wskazuje się obiektywne potrzeby, nie zaś subiektywne – por. J. Petzel, *Komputerowe systemy wyszukiwania informacji prawnej a potrzeby ich użytkowników*, [w:] *Prawo wobec nowych technologii*, red. P. Girdwoyń, Warszawa 2008.

¹⁸ <https://bonturystyczny.polska.travel/lista-obiektow> [dostęp: 20.12.2021].

ność bonem może być realizowana wyłącznie na rzecz legalnie działających podmiotów¹⁹, których weryfikacja jest zarówno dla konsumentów, jak i administracji publicznej bardzo prosta.

1. W przypadku organizacji pożytku publicznego istnieje lista podmiotów, która prowadzona jest w ramach portalu podatkowego przez Ministerstwo Finansów – <https://www.finance.mf.gov.pl/pp/wyszukiwarki/wyszukiwarka-opp>.
2. Regulatorem rynku organizatorów turystyki są marszałkowie województw, prowadzący poszczególne rejestry takich podmiotów dla każdego województwa oddzielnie. Marszałkowie województw są zobligowani do przekazywania informacji o organizatorach turystyki do Centralnej Ewidencji Organizatorów Turystyki i Przedsiębiorców Ułatwiających Nabywanie Powiązanych Usług Turystycznych – narzędzia informatycznego udostępnianego przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny – <https://ewidencja.ufg.pl/ewidencja/obywatel/ksiegi>.
3. W jednym centralnym miejscu można także sprawdzić i znaleźć nazwane i skatalogowane ustawowo obiekty hotelarskie, do których należą:
 - a) hotele – obiekty posiadające co najmniej 10 pokoi, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych, świadczące szeroki zakres usług związanych z pobytem klientów;
 - b) motele – obiekty położone przy drogach, dysponujące parkingiem, posiadające co najmniej 10 pokoi, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych;
 - c) pensjonaty – obiekty posiadające co najmniej 7 pokoi, świadczące dla swoich klientów całodzienne wyżywienie;
 - d) kempingi (campingi) – obiekty strzeżone, umożliwiające nocleg w namiotach, samochodach mieszkalnych (campobusach) i przyczepach samochodowych, przyrządzanie posiłków, parkowanie samochodów, a także świadczące usługi związane z pobytem klientów; obiekty te mogą dodatkowo umożliwiać nocleg w domkach turystycznych lub innych obiektach stałych;
 - e) domy wycieczkowe – obiekty posiadające co najmniej 30 miejsc noclegowych, dostosowane do samoobsługi klientów oraz świadczące minimalny zakres usług związanych z pobytem klientów;
 - f) schroniska młodzieżowe – obiekty przeznaczone do indywidualnej i grupowej turystyki młodzieżowej, dostosowane do samoobsługi klientów;
 - g) schroniska – obiekty zlokalizowane poza obszarami zabudowanymi, przy szlakach turystycznych, świadczące minimalny zakres usług związanych z pobytem klientów;
 - h) pola biwakowe – obiekty niestrzeżone, umożliwiające nocleg w namiotach.

¹⁹ Por. *Komentarz do ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych*, red. D. Borek, H. Zawistowska, Gdańsk 2020, s. 179.

Wszystkie ze wskazanych powyżej obiektów, z wyjątkiem pól biwakowych, są ewidencjonowane przez marszałków województw, a następnie udostępniane w Centralnym Wykazie Obiektów Hotelarskich na stronie internetowej ministra właściwego ds. turystyki (turystyka.gov.pl)²⁰.

Inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie są ewidencjonowane w gminach. Wójt/burmistrz/prezydent miasta odpowiada za prowadzenie ewidencji tychże obiektów, nie są one jednak zamieszczane w centralnym wykazie. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych²¹ nie nakłada takiego obowiązku, wskazuje jedynie, iż ewidencje są jawne, dlatego gminy prowadzą je w zróżnicowany sposób. Część referatów zamieszcza pełne ewidencje na stronach własnych BIP, inne na portalach promocyjnych, pozostałe prowadzą je wyłącznie w urzędzie gminy. To powoduje, że weryfikacja legalności innych obiektów jest bardzo utrudniona, odpowiedzią na to może być pomysł poszerzenia Centralnego Wykazu Obiektów Hotelarskich²², w ramach którego, urzędy gmin będą dobrowolnie mogły zamieszczać swoje ewidencje na portalu turystyka.gov.pl. Jeśli rzeczywiście gminy będą chętne do współpracy w tym zakresie, to w niedługim czasie może powstać bardzo rzetelne źródło informacji o całej bazie noclegowej w Polsce²³. Należy wskazać, iż Polska Organizacja Turystyczna w ramach nowych zadań ustawowych współpracuje z gminami i województwami w celu weryfikacji podmiotów chcących wstąpić do programu Polskiego Bonu Turystycznego. Dzięki podejmowanym działaniom wyraźnie wzrosła liczba zarejestrowanych obiektów hotelarskich zarówno w ewidencji wojewódzkiej prowadzonej przez marszałków województw, jak również w ewidencji gminnej prowadzonej przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast²⁴.

Celem bonu turystycznego jest także kreowanie postaw turystycznych i wiedzy krajoznawczej wśród dzieci i młodzieży²⁵. W tym zakresie POT promuje poszanowanie społeczności lokalnej, tradycji i zrównoważonego rozwoju gospodarczego²⁶, buduje więzi rodzinne, kształtuje właściwe postawy, a także uczy szacunku do przyrody, kultury i podróżowania²⁷. Bon turystyczny jest też bezpośred-

²⁰ <https://www.rp.pl/w-sadzie-i-w-urzedzie/art42131-rzadowy-portal-turystyczny-z-wykazem-legalnie-dzialajacych-obiektow> [dostęp: 20.12.2021].

²¹ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2211).

²² <https://dane.gov.pl/pl/dataset/1083,centralny-wykaz-objektow-hotelarskich> [dostęp: 20.12.2021].

²³ <https://www.waszaturystyka.pl/dominik-borek-zalezy-nam-by-konkurencja-byla-chroniona-nowa-ustawa-to-zapewni> [dostęp: 20.12.2021].

²⁴ *Raport podsumowujący wakacje z Polskim Bonem Turystycznym 2021*, Warszawa 2021, s. 7, <https://bonturystyczny.polska.travel/download/raporty/wakacje-2021.pdf> [dostęp: 1.01.2022].

²⁵ Por. E. Błaszczak, *Wybrane aspekty zorganizowanej turystyki dzieci i młodzieży szkolnej w Polsce*, „Zeszyty Naukowe Uczelni Vistula” 2017, nr 54 (3).

²⁶ Szerzej: D. Borek, *Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej – Komentarz*, Radom 2019.

²⁷ *Raport podsumowujący wakacje z Polskim Bonem Turystycznym 2021*, Warszawa 2021, s. 18.

nim narzędziem promocji Polski, kwestia ta była m.in. podnoszona przez uczestników panelu dyskusyjnego pt. „Aktywność turystyczna rodzin z dziećmi – bon turystyczny jako narzędzie aktywizacji turystycznej” w Chełmie podczas obchodów Światowego Dnia Turystyki w 2021 r.²⁸ Bon ten na przyszłość mógłby posłużyć również kreowaniu zachowań proturystycznych podczas tzw. niskiego sezonu turystycznego²⁹. Działania w tym obszarze powinny być podejmowane w głównej mierze przez lokalne organizacje turystyczne, a także regionalne organizacje turystyczne. Również same jednostki samorządu terytorialnego mają możliwość wpływania na wybory dokonywane przez konsumentów. Akcje prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego (najczęściej miasta), jak np. „Płock za pół ceny”³⁰ czy „Poznań za pół ceny”³¹, mogą dodatkowo łączyć się z promocją Polskiego Bonu Turystycznego. Promocja ta może polegać m.in. na udzielaniu dodatkowych rabatów, bonusów, zniżek w związku z wykorzystaniem tego bonu na terenie danej jednostki samorządu lokalnego (miasta).

3. Platforma Usług Elektronicznych ZUS jako element e-modernizacji³² ZUS

Z PUE ZUS mogą korzystać osoby ubezpieczone, płatnicy składek, świadczeniobiorcy, lekarze, komornicy oraz osoby uprawnione do Polskiego Bonu Turystycznego i przedsiębiorcy turyści. Przykładowo – ubezpieczeni w PUE ZUS mogą sprawdzić stan swojego konta w ZUS oraz informacje: o ubezpieczeniach, do których zgłosił ich pracodawca, zleceniodawca, o podstawach i składkach na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, czy członkowie ich rodzin zostali zgłoszeni do ubezpieczenia zdrowotnego, o zwolnieniach lekarskich, a także ustawić subskrypcje z powiadomieniem SMS lub e-mail, obliczyć w kalkulatorze emerytalnym swoją przyszłą prognozowaną emeryturę, złożyć wniosek o wydanie zaświadczenia A1, tj. zaświadczenia, które potwierdza podleganie ubezpieczeniom społecznym w Polsce. Jest ono niezbędne w przypadku chęci wykonywania pracy w krajach Unii Europejskiej. Ponadto PUE ZUS pozwala na złożenie wniosku o świadczenia z programu „Rodzina 500+” i „Dobry Start 300+” oraz

²⁸ <https://www.pot.gov.pl/pl/nowosci/wiadomosci-z-pot/ogolnopolskie-obchody-swiatowego-dnia-turystyki-w-chelmie> [dostęp: 1.01.2022].

²⁹ Por. I. Pietkiewicz, *Ograniczenia i problemy eksploatacji latarni morskich jako obiektów turystycznych*, [w:] *Uwarunkowania i plany rozwoju turystyki*, t. 8: *Gospodarka turystyczna, produkt turystyczny, zagospodarowanie turystyczne*, red. Z. Młynarczyk, A. Zajadacz, D. Matuszewska, seria: „Turystyka i Rekreacja – Studia i Prace”, Poznań 2011.

³⁰ <http://www.plockzapolceny.pl/> [dostęp: 1.01.2022].

³¹ <https://www.poznanzapolceny.pl/> [dostęp: 1.01.2022].

³² Szerzej na temat procesu e-modernizacji administracji publicznej [w:] T. Stanisławski, B. Przywora, Ł. Jurek, *E-administracja. Szanse i zagrożenia*, Lublin 2013 oraz Ł. Jurek, B. Przywora, *Z problematyki skuteczności e-administracji jako narzędzia modernizacji administracji publicznej*, [w:] *Uwarunkowania efektywności struktur władzy publicznej*, red. J. Jaskiernia, Kielce 2016, s. 103–112.

umożliwia samodzielnie utworzyć potwierdzenie swoich danych w ZUS. Osoby uprawnione do skorzystania z bonu turystycznego w PUE ZUS mogą aktywować Polski Bon Turystyczny, złożyć oświadczenie w celu ustalenia prawa do dodatkowego świadczenia w formie Polskiego Bonu Turystycznego (w przypadku posiadania dziecka z niepełnosprawnościami) tudzież sprawdzić kwotę do wykorzystania. PUE ZUS to również cenne narzędzie dla tych, którzy chcą oferować wypoczynek opłacany PBT, tj. przedsiębiorców turystycznych, organizacji pożytku publicznego lub organizatorów turystyki. Za pomocą PUE ZUS mogą oni złożyć oświadczenie w celu przystąpienia do programu, przy czym istnieje możliwość jego podpisania profilem PUE. Ponadto PUE ZUS umożliwia przyjmowanie płatności bonem, nadawanie lub cofanie recepcjonistom uprawnienia do przyjmowania płatności bonem (w przypadku menadżerów podmiotu turystycznego), zmianę danych podmiotu turystycznego, złożenie rezygnacji z udziału w programie oraz ponowną rejestrację podmiotu turystycznego po rezygnacji.

Powyższe skłania do refleksji i przyjęcia poglądu, że realizację PBT za pośrednictwem PUE ZUS należy uznać za całkowicie uzasadnioną. PUE ZUS to jedno z najbardziej zaawansowanych technicznie narzędzi w administracji publicznej³³, które obsługuje świadczenia dla milionów ubezpieczonych. Na tle innych tego rodzaju rozwiązań wyróżnia się niezawodnością i dostępnością, a także długoletnią praktyką funkcjonowania.

4. Wnioski *de lege ferenda*

Polski Bon Turystyczny był w pierwotnych założeniach pomyślany jako jednorazowa forma wsparcia dla polskich rodzin i branży turystycznej w związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19³⁴. Wolumen całkowitych środków publicznych zaangażowanych w ten cel wyniósł ponad 4 mld zł³⁵. To, że taka forma wsparcia jest dla rodzin potrzebna, świadczy poziom wykorzystania tego świadczenia, który mimo pandemii COVID-19 na koniec sezonu wakacyjnego 2021 wyniósł ponad 50%³⁶. Każda rodzina z dziećmi powinna zapewnić swoim podopiecznym wakacyjny wypoczynek, tę aktywność można sfinansować nie tylko przy pomocy bonu turystycznego, ale również tzw. świadczeniem 500 plus³⁷. W związku z epidemią koronawirusa dyskusja nad budżetem państwa jest żywa

³³ Tak za: Ł. Jurek, B. Przywora, dz. cyt., s. 112.

³⁴ *Prawo turystyki. Podręcznik*, red. D. Borek, H. Zawistowska, Gdańsk 2021, s. 56.

³⁵ <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/bon-turystyczny-okolo-4-mld-zl-nadal-do-wykorzystania/gpp3ffx> [dostęp: 1.01.2022].

³⁶ *Raport podsumowujący wakacje z...*, s. 5.

³⁷ Zob. w tym kontekście rozważania dot. sprawiedliwości społecznej W. Łączkowski, *Egalitarne czy sprawiedliwe finansowanie potrzeb społecznych ze środków społecznych*, [w:] *Ius Suum Quisque. Studia prawnofinansowe. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi Waclawowi Goronowskiemu*, red. W. Konieczny, Warszawa 2005.

jak nigdy wcześniej³⁸, dlatego też należy rozważyć kilka scenariuszy dla dalszej kontynuacji omawianego w niniejszym artykule programu w postaci, w jakiej został on pierwotnie zaproponowany. Poniżej zaprezentowane zostaną trzy alternatywne, pojawiające się w przestrzeni publicznej, scenariusze dla projektu Polskiego Bonu Turystycznego. Zostaną one przedstawione, jako urealnienie koncepcji, które mogłyby zafunkcjonować po odpowiednich zmianach w ustawie z dnia 25 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym.

1. Zachowanie programu w niezmienionym kształcie, z tym warunkiem, że bon jest przyznawany do wykorzystania w oznaczonym terminie, a po jego upływie przyznawany jest nowy bon na kolejny czasokres³⁹. W tym celu zmianie powinna ulec ustawa z dnia 25 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym poprzez modyfikację świadczenia z jednorazowego na cykliczne, przyznawane do wykorzystania np. w ciągu trzech lat. Proponowany zakres nowelizacji jest jednocześnie najbardziej kosztochłonny z trzech analizowanych przez autorów, ponieważ dotyczy nowego, cyklicznego świadczenia, dla którego należałoby przewidzieć stałe źródło finansowania na kolejne okresy transferowania.
2. Modyfikacja programu polegająca na zastąpieniu jednego miesięcznego świadczenia 500 plus w ciągu roku bonem turystycznym⁴⁰. Każda rodzina powinna raz w roku zapewnić dzieciom wypoczynek, stąd zapewnienie świadczenia raz w roku w tej formie nie zmieniłoby znacząco zachowań konsumenckich, a byłoby mobilizacją do wyjazdu. Dodatkowo należałoby przewidzieć pewien czasokres wykorzystania takiego bonu, dla spójności systemowej najbardziej logicznym byłby termin trzyletni. W ciągu trzech lat rodzina jest w stanie wykorzystać bon turystyczny, a nawet pokusić się o skumulowanie świadczenia z okresu ostatnich trzech lat i sfinansować z niego bardziej okazały wypoczynek dla dzieci. Propozycja jest jednocześnie w zasadzie bezkosztowa dla budżetu państwa, jedynym wydatkiem byłaby bowiem obsługa PUE przez ZUS i prowadzenie programu w POT.
3. Modyfikacja programu polegająca na zastąpieniu jednego świadczenia 500 plus w ciągu roku bonem turystycznym w wysokości 600 zł⁴¹. Proponowana zmiana

³⁸ <https://www.money.pl/gospodarka/rzad-przyjal-projekt-budzetu-na-2022-6688020054977184a.html> [dostęp: 1.01.2022].

³⁹ <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Polski-Bon-Turystyczny-bedzie-staly-Wicepremier-Gowin-odpowiada-8154629.html> [dostęp: 1.01.2022].

⁴⁰ Opisowana propozycja jest urealnieniem i dostosowaniem do ewentualnych zmian w ustawie o Polskim Bonie Turystycznym następującej idei: <https://strefabiznesu.pl/program-rodzina-500-plus-czekaja-zmiany-30092020-bon-zamiat-gotowki-nowe-wnioski-co-z-waloryzacja-500-plus/ar/c3-15152306> [dostęp: 1.01.2022].

⁴¹ Opisowana propozycja jest urealnieniem i dostosowaniem do ewentualnych zmian w ustawie o Polskim Bonie Turystycznym następującej idei: <https://nowosci.com.pl/bezwarunkowy-dochod-podstawowy-czyli-1200-zl-dla-kazdego-i-600-zl-ekstra-dla-dziecka-bedzie-nowe-swiadczenie-socjalne-jakie-sa/ar/c3-15426157> [dostęp: 1.01.2022].

mogłaby opierać się o dobrowolną decyzję świadczeniobiorcy, podejmowaną wraz ze złożeniem wniosku o świadczenie. Wówczas zdecydowano by o tym, czy wnioskuje się o wypłatę 500 plus w niezmienionej formie, czy też jednorazowo w ciągu roku zamiast gotówki otrzymuje się bon o wartości 600 zł na dziecko lub 1200 zł na dziecko z niepełnosprawnością⁴². Ta propozycja mogłaby być niezwykle atrakcyjna dla rodzin, które otrzymywałyby większe wsparcie na wyjazdy wypoczynkowe z podopiecznymi. Dodatkowo należałoby przewidzieć pewien czasokres wykorzystania takiego bonu, dla spójności systemowej najbardziej logicznym byłby termin trzyletni. Propozycja jest swego rodzaju kompromisem pomiędzy stosunkowo niskim zaangażowaniem środków publicznych a chęcią zachowania programu na dalsze lata.

Wskazane powyżej propozycje, pojawiające się w przestrzeni publicznej, mają swoje wady i zalety, stanowią jednak źródło do dalszych dyskusji nad kształtem Polskiego Bonu Turystycznego, który niewątpliwie jest nowatorskim świadczeniem socjalnym. Bon turystyczny wymusił dokonywanie rejestrowanych płatności – opłacane nawet częściowo usługi turystyczne są dokumentowane w formie paragonu na zasadach ogólnych⁴³. To jednocześnie powoduje zminimalizowanie tzw. „szarej strefy”, która unika opodatkowywania w zakresie VAT⁴⁴. Z pewnością podobne programy w innych obszarach życia społecznego i gospodarczego wymusiłyby na przedsiębiorcach działania zmierzające do zalegalizowania działalności, która niekiedy takich warunków nie spełnia. Dlatego też formuła bonu turystycznego przełożona na inne usługi (np. w branży budowlanej czy motoryzacyjnej)⁴⁵ wymaga rozważenia i podjęcia szerokiej dyskusji na forum publicznym.

Jeżeli zaś chodzi o rozwój płatności bezgotówkowych przy obsłudze świadczeń społecznych, to należy zauważyć, że są one stopniowo przekazywane z ośrodków pomocy społecznej do Zakładu. Z systemowego punktu widzenia nie jest to korzystne rozwiązanie, ponieważ zaciera różnicę pomiędzy sferą ubezpieczeń społecznych, wiążącą się z ponoszeniem ciężarów w postaci składek, a następnie z pobieraniem świadczeń z ubezpieczeń społecznych w przypadku ziszczenia się ryzyka, a sferą pomocy społecznej, która jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspieranie osób i rodzin w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzy-

⁴² W tym kontekście zob. uwagi na temat postępowań dowodowych w sprawie przyznania świadczenia socjalnego – A. Jędrzejewska, *Postępowanie dowodowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przed organem rentowym oraz przed sądem powszechnym*, [w:] „Zeszyty Ubezpieczeniowe” 2012, red. I. Jędrasik-Jankowska, t. 1.

⁴³ *Raport podsumowujący wakacje z...*, s. 7.

⁴⁴ Por. J. Fundowicz, K. Łapiński, J. Stefanowicz, B. Wyżnikiewicz, D. Wyżnikiewicz, *Szara Strefa 2021*, Warszawa 2021, s. 15.

⁴⁵ Por. <https://www.pit.pl/aktualnosci/branza-budowlana-a-optimalizacja-podatku-vat-jakie-korzyzsci-moze-uzyskac-przedsiębiorca-budowlany-915993> [dostęp: 1.01.2022].

stując własne możliwości i uprawnienia. W przypadku problemu dotyczącego rozwoju płatności bezgotówkowych przy obsłudze świadczeń społecznych istotna jest też kwestia wykluczenia cyfrowego. O ile w przypadkach rodziców lub opiekunów dzieci, czyli osób relatywnie młodych, nie jest to węzłowa kwestia, o tyle zdarzają się w tym gronie osoby, szczególnie z rodzin dysfunkcyjnych, które mają duże problemy z poruszaniem się po świecie wirtualnym. Przy obsłudze świadczeń przez ośrodki pomocy społecznej mogli otrzymać niezbędną pomoc w swoim miejscu zamieszkania, terenowa jednostka Zakładu może zaś być znacząco oddalona, co może zniechęcać do składania wniosków o świadczenia przez osoby, którym jest ono szczególnie potrzebne. Jeszcze większą ostrożność należy zachować przy świadczeniach z ubezpieczeń społecznych, szczególnie w przypadku osób starszych i z niepełnosprawnościami. Te bowiem często nie korzystają z Internetu, natomiast, nawet gdyby sprawnie poruszali się w świecie wirtualnym, to – przy bezgotówkowej formie wypłaty świadczenia – istotnym problemem może być znacząca odległość od bankomatów i placówek bankowych, te znajdują się zasadniczo w większych ośrodkach miejskich. W przypadku tej grupy osób narzucenie bezgotówkowej formy płatności świadczeń może być problematyczne, szczególnie gdy są to osoby samotne, które nie mają możliwości skorzystania z pomocy innych członków najbliższej rodziny albo sąsiadów.

Podsumowanie

Polski Bon Turystyczny niewątpliwie sprawdził się jako forma wsparcia dla polskich rodzin i branży turystycznej w związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19. Jak się wydaje, ustawodawca powinien na stałe wpisać to świadczenie do krajowego ustawodawstwa, tak, aby było to świadczenie cykliczne, regularnie odpowiadające na potrzeby obywateli. W tym kontekście zasadne wydaje się skorzystanie z jednego z proponowanych przez Autorów wariantów, jeżeli chodzi o przyszły model tegoż świadczenia. Przedmiotowe rozwiązania i doświadczenia z pewnością mogą być przydatne przy realizacji innych zadań przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. O ile za pożądany należy uznać rozwój bezgotówkowych form płatności świadczeń społecznych, o tyle należy zachować dużą ostrożność, jeżeli chodzi o wprowadzanie tej formy jako obligatoryjnej, zwłaszcza gdy chodzi o osoby wykluczone cyfrowe i mające utrudniony dostęp do bankomatów. Część osób także niepewnie porusza się w sferze płatności elektronicznych. Ustawodawca powinien mieć na uwadze te okoliczności, proponując dalsze rozwiązanie legislacyjne, aby z odpowiednią wrażliwością reagować na trudności i obawy z ich wdrożeniem. Nie można bowiem pozwolić nawet na wystąpienie ryzyka, by dla osób, do których przedmiotowe świadczenia powinny być kierowane w pierwszej kolejności, wskazane wyżej trudności były nie do przezwyciężenia.

Bibliografia

Literatura

- Błaszczak E., *Wybrane aspekty zorganizowanej turystyki dzieci i młodzieży szkolnej w Polsce*, „Zeszyty Naukowe Uczelni Vistula” 2017, nr 54 (3).
- Borek D., *Przedsiębiorca w ustawie o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych – koncepcja przedmiotowego charakteru regulacji*, „Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny UW” 2018, nr 4 (7), <https://ikar.wz.uw.edu.pl/numery/51/23.pdf> [dostęp: 20.12.2021].
- Borek D., *Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej – Komentarz*, Radom 2019.
- Borek D., Wyrwicz E., *Agroturystyka jako miejsce realizacji Polskiego Bonu Turystycznego – aspekty prawne*, „Zagadnienia Doradztwa Rolniczego” 2021, nr 2.
- Fundowicz J., Łapiński K., Stefanowicz J., Wyżnikiewicz B., Wyżnikiewicz D., *Szara Strefa 2021*, Warszawa 2021.
- Jędrzejewska A., *Postępowanie dowodowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przed organem rentowym oraz przed sądem powszechnym*, [w:] „Zeszyty Ubezpieczeniowe”, red. I. Jędrasik-Jankowska, Warszawa 2012.
- Jurek Ł., Przywora B., *Z problematyki skuteczności e-administracji jako narzędzia modernizacji administracji publicznej*, [w:] *Uwarunkowania efektywności struktur władzy publicznej*, red. J. Jaskiernia, Kielce 2016.
- Komentarz do ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych*, red. D. Borek, H. Zawistowska, Gdańsk 2020.
- Lach D.E., [w:] *Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz*, red. B. Gudowska, J. Strusińska-Żukowska, Legalis 2014.
- Łączkowski W., *Egalitarne czy sprawiedliwe finansowanie potrzeb socjalnych ze środków społecznych*, [w:] *Ius Suum Quique. Studia prawnofinansowe. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi Wacławowi Goronowskiemu*, red. W. Konieczny, Warszawa 2005.
- Muszalski W., *Prawo socjalne*, Warszawa 1996.
- Petzel J., *Komputerowe systemy wyszukiwania informacji prawnej a potrzeby ich użytkowników*, [w:] *Prawo wobec nowych technologii*, red. P. Girdwoyń, Warszawa 2008.
- Pietkiewicz I., *Ograniczenia i problemy eksploatacji latarni morskich jako obiektów turystycznych*, [w:] *Uwarunkowania i plany rozwoju turystyki*, t. 8: *Gospodarka turystyczna, produkt turystyczny, zagospodarowanie turystyczne*, red. Z. Młynarczyk, A. Zajadacz, D. Matuszewska, seria: „Turystyka i Rekreacja – Studia i Prace”, Poznań 2011.
- Prawo turystyki. Podręcznik*, red. D. Borek, H. Zawistowska, Gdańsk 2021.
- Stanisławski T., Przywora B., Jurek Ł., *E-administracja. Szanse i zagrożenia*, Lublin 2013.

Akty prawne

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczególnych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2021 r. poz. 1092).
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, z 2021 r. poz. 1162, 1981 i 2270).
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, 1079, 1115, 1265).
- Ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. z 2021 r. poz. 2270).
- Ustawa z dnia 25 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 839 i 2368).
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2211).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159, 1006, 1981, 2270 i 2328).

Netografia

- <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Polski-Bon-Turystyczny-bedzie-staly-Wice-premier-Gowin-odpowiada-8154629.html> [dostęp: 1.01.2022].
- Raport podsumowujący wakacje z Polskim Bonem Turystycznym 2021*, Warszawa 2021, <https://bonturystyczny.polska.travel/download/raporty/wakacje-2021.pdf> [dostęp: 1.01.2022].
- <https://businessinsider.com.pl/wiadomosci/bon-turystyczny-okolo-4-mld-zl-na-dal-do-wykorzystania/gpp3ffx> [dostęp: 1.01.2022].
- <https://dane.gov.pl/pl/dataset/1083,centralny-wykaz-obiektow-hotelarskich> [dostęp: 20.12.2021].
- <https://ewidencja.ufg.pl/ewidencja/obywatel/ksiegi> [dostęp: 1.02.2022].
- <https://www.finanse.mf.gov.pl/pp/wyszukiwarki/wyszukiwarka-opp> [dostęp: 1.02.2022].
- <https://www.money.pl/gospodarka/rzad-przyjal-projekt-budzetu-na-2022-6688020054977184a.html> [dostęp: 1.01.2022].
- <https://nowosci.com.pl/bezwarunkowy-dochod-podstawowy-czyli-1200-zl-dla-kazdego-i-600-zl-ekstra-dla-dziecka-bedzie-nowe-swiadczenie-socjalne-jakie-sa/ar/c3-15426157> [dostęp: 1.01.2022].
- <https://www.pit.pl/aktualnosci/branza-budowlana-a-optimalizacja-podatku-vat-jakie-korzysci-moze-uzyskac-przedsiębiorca-budowlany-915993> [dostęp: 1.01.2022].

- <https://www.pot.gov.pl/pl/nawosci/wiadowosci-z-pot/ogolnopolskie-obchody-swiatowego-dnia-turystyki-w-chelmie> [dostep: 1.01.2022].
- <https://www.rp.pl/w-sadzie-i-w-urzedzie/art42131-rzadowy-portal-turystyczny-z-wykazem-legalnie-dzialajacych-objektow> [dostep: 20.12.2021].
- <https://strefabiznesu.pl/program-rodzina-500-plus-czekaja-zmiany-30092020-bon-zamiast-gotowki-nowe-wnioski-co-z-waloryzacja-500-plus/ar/c3-15152306> [dostep: 1.01.2022].
- <https://turystyka.gov.pl> [dostep: 1.02.2022].
- <https://www.waszaturystyka.pl/dominik-borek-zalezy-nam-by-konkurencja-byla-chroniona-nowa-ustawa-to-zapewni> [dostep: 20.12.2021].
- <https://www.zus.pl/o-zus/aktualnosci/-/publisher/aktualnosc/1/mozna-juz-zlozyc-wniosek-do-zus-o-rodziny-kapital-opiekunczy-i-swiadczenie-wychowawcze/4356778> [dostep: 22.12.2021].
- <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/biezace-wyjasnienia-komerek-merytorycznych/swiadczenia/-/publisher/details/1/swiadczenie-wychowawcze-500-od-2022-roku/3068230> [dostep: 2.01.2022].
- <https://ikar.wz.uw.edu.pl/numery/51/23.pdf> [dostep: 20.12.2021].
- <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/001061> [dostep: 22.12.2021].
- <http://www.plockzapolceny.pl> [dostep: 1.01.2022].
- <https://www.poznanzapolceny.pl> [dostep: 1.01.2022].
- <https://bonturystyczny.polska.travel/lista-objektow> [dostep: 20.12.2021].
- <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/program-dobry-start> [dostep: 22.12.2021].

Form of payment of the Polish Tourist Voucher as an innovative model and method of payment for other social benefits supported by the ZUS – administrative and legal considerations

Abstract

The Polish Tourist Voucher is a kind of social benefit granted on the basis of the Act of 25 July 2020 on the Polish Tourist Voucher. The primary goal of the act is to help finance holidays for families with children, while the second one is to help the tourism industry in connection with the economic crisis caused by the COVID-19 pandemic. An innovative method of paying this benefit is based on the electronic form of distribution of tourist vouchers and their spending (redemption). As part of this article, the program assumptions will be discussed, also we will propose *de lege ferenda* conclusions.

Keywords: Polish Tourist Voucher, touroperators, hotels, social benefits, family.